

№ 96 (25825)

РАЭСТАДЗИНАД

Газет цæуынд райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издаётся с 14 марта 1923 года

2023 азы 2 июн — хурхæтæны маыы 2 бон, майрæмбон

Аргъ 10 сомы

КАЭСУТ НОМЫРЫ:

2 КОМИТЕТАЙ
Равдыст-форум “Уæрæсæ”

3 ТЕЛЕУЫНЫНАДЫ ПРОГРАММАЕ

4 СПОРТИВОН ФИДИУÆГ
Мини футбол

Æдасдзинады мадзæлттæ

Уæлдай цæстдæрд – сывæллæтты фæлладуагды бынæттæм

Сывæллæтты æмæ æнахъомты сæрдыгон фæлладуагды рæстæджы райдайыны агъоммæ компани “Россети Цæгат Кавказ”-ы рейдон къордтæ бабарæг кодтой лагертæ æмæ иннæ ахæм бынæттæ.

Специалисты цæстдарды сæйрагдæр нысан уыд райртасын, лагертæ æмæ æндæр ахæм фæлладуадзæн бынæтты электрон прибортæ æмæ хæтæлты æнаипдзинад, адæймаджы æдасдзинады домæнтæ æххæст кæныны фæтæ.

Ахæм рейдтæй уæлдай, ацы бонты энергетикон компаниы минæвæрттæ фембæлдтæ аразынд рæзгæ фæлтæримæ, амончылгын электрон прибортимæ æдасæй архайыны уагæвæрдтæ. Уымæ, “Россети Цæгат Кавказ”-ы специалисты ныхасмæ гæсгæ, скъоладзаутимæ ахæм фембæлдтæ сараздзысты сæрды маыты дæргы дæр.

Æмткæй райгсгæйæ, лагертæ æмæ иннæ ахæм бынæттæ сæрдыгон фæлладуагды компанимæ сты цæттæ.

Нæ уацхæссæг

Бæрæгбон

Хъæлдзæг æмæ амондджынæй

Иунаг бæстæ дæр магуыр нæ уыдзæн, цалынмæ дзы сабитæ æмæ маделтæ уа, уæдмæ. Нæ сабитæ нæ бæстæйы стырдар хæзна сты, нæ цин æмæ рухс æнкъæрагтæ хæссæг.

Знон, кувд æппæт Уæрæсейы, афтæ Цæгат Ирыстоны дæр сбæрæг кодтой Сывæллæтты бон. Хъуамæ нæ сабитæ рæзгой хъæлдзæгæй æмæ амондджынæй. Ууыл архайын хъæуы мах – сæ хистæрты.

Дзæуджыхъæуы кусты реабилитацион центр “Доброе сердце”. Фæкæсиаг бинонты сывæллæттæм ам кæсынц æмæ сæ рæвдауынд хи хъæбултуæ. Дæсны педагогтæ, хъомылгæнтæ дæр архайынд, цæмæй сидзæр, цардæй æфхæрд сабитæ сæ рæстæг пайдæджынæй æрвитой. Центры бындурыл ма кусты бон хайд дæр горæты сывæллæттæм.

Алы кары чызджытæ æмæ

лæппутæ æрвылрайсом уайынц ардæм цингæнгæ. Сывæллæтты хъахъхъæныны дунен бонмæ сæхи рагæй цæттæ кодтой. Хæрзаив фæлыст райдзаст кæртты дидинджытæ, бирæ шартæ, хъуысы хъæлдзæг музыкæ. Сывæллæттæ æнхъæлмæ кæсынц кæдджын уазджытæм. Уыдонимæ, нæ республикæйы Сæргълæууæг **Сергей Меньило**. Алы къорд дæр бацæттæ кодта æмдзæвгæтæ, зарджытæ. Уæрæсейы гимны зæлтимæ систой нæ бæстæйы тырыса.

— Арфæ уын кæнын, нæ гыццыл хуртæ, бæрæгбон фæдыл! Уæ цæргæбонтæ цингæнгæ æрвитут. Махæн нæ зынарг хæзна, нæ рæсугъд фидæн стут, æмæ амондмæ байрæзут. Хистæр сывæллæттæ, кæсут гыццылтæм. Сæрды маытæ мидбылхурдгæйæ æрвитут! — загъта Сергей Меньило, æмæ сывæллæттæн балæвар кодта пуртитæ, бассейн æмæ адджын лæвартæ.

Республикæйы Сæргълæууæг æхсызгонæй райста сабиты къухтæй конд ныв æмæ зæрдылдарæн майдан.

Реабилитацион центры хъомылгæнинæгтæ сæ арæхстдзинад равдыстой кафынæй, зарынæй, æмдзæвгæтæ дзурынæй.

ГУГКАТЫ Жанна, къамтæ систа ХЪАЙЫРТЫ Дианæ

Уавæр

Дон фæндаг хæры

Терк тынг кæй равылды, уый аххосæй раней-рæтты хъыгдард байæфтой Дайраны комы фæндаг æмæ электрон тыхы телты æртæ цæджындзы. Уый фæдыл уыдис йæ балц сагъæссаг уавæры бынатмæ нæ республикæйы Сæргълæууæг Сергей МЕНЯЙЛО-ЙЕН.

Уым сарæзта æмбырд æнæнхъæлæджы цауты къамисы уæнгтимæ, профилон ведомствæты разамонджытимæ æрæстат, тæссаг уавæр кæм сæвæрд, уыцы бынæттæм.

— Фыццаг хатт нæ ’рцыди ахæм хабар, — загъта Сергей Меньило. Афтæ вæйы, хæхты миттæ тæвд рæстæджы тагъддæр тайын куы райдайынд, стæй тæркхъæвдатæ куы сарæх вæйынд, уæд, Уæхæдæг æй уынут, Терчы цас дон гуылф кæны, уый. Бæгъндæр, уавæр хуымæтæг нæу, фæлæ ахадгæ мадзæлттæ

аразæм “Росавтодоримæ” иуæм — уый дары иудадзыг йæ цæст Дайраны комы фæндагмæ. Ныртæккæ уал фидар кæнæм цæугæдоны былгæрæттæ бетоны къæйтæй, ивылд дон здахæм иуварсæрдæм. Кусынц æппæт аварион службæтæ дæр. Специалисттæ кувд зæгъынц, афтæмæй фæндагмæ хæстæг цæрæн бынæттæн ныртæккæ тæссаг ницæмæй у.

Пресс-конференци

Нæ культурон бынтæ бахъахъхъæнæм

РЦИ-Аланийы Культурон бынты хъахъхъæныны æмæ объекттæй пайда кæныны комитеты сæрдар ГÆЛУАТЫ Ацæмæз фембæлд дзыллон хабархæссæг фарæзты минæвæрттимæ. Дзуапхъæ радта журналисты фарстыган.

Комитеты сæрдар цы нымæцтæ æрхаста, уыдон дзураг сты сæ архайды вагъджындзинадыл. Ныри-дæгæн Ирыстоны алыхуызон æмвæзæды ис, культурон бынтæ хъахъхъæд кæм цæуынд, ахæм дывуæ мин объектмæ ввахс. Уыдонæй, 411 сты федералон, 259 — регионалон, 1308 — Уæрæсейы Культурæйы министрæды сæ статус сбæлвырд кæныны фарстамæ каст кæмæ цæуы, ахæм объекттæ. Цымыты у, Ирыстоны æмбал кæмæн нæй, ахæм хъахъхъæнинаг бынат. Æртæ азы размæ йын арæст æрцъид проект, ацы азы райдайæн Федералон æмвæзæдыл фидаргонд æрцъид, Цымытыи культурон бынтæ хъахъхъæд хъуамæ кæм цæуы, ахæм бынаты статус. Комитеты сæрдар кувд бафиппайдта, афтæмæй йæ алфамбылай 500 метрæй хæстæгдæр нæй бар хæдзæрттæ, æндæр объекттæ аразынæн. Хъуыддæгмæ цæст дардзысты бынæттон администрациимæ иумæйагæй.

Аланийыл саргъуыды 1100 азы бонмæ хъахъхъæд æрцъид 14 объекты, сæ иутæ рацарæзтой. Куыстытæ чыдысты зын уавæрты, нæ дзы уыд электрон рухс æмæ дон, фæлæ уымæй сæ архайд нæ фæкыуылмыны. Хыгагæн, Лисри æмæ Калачы аргуанты бæстыхæйтты рацарæзтæн тынг бирæ æхца хъæуы, республикæйы разамынд агурæ фарæзтæ сæ сног кæнынæн.

М а м ы с о н г о м ы рацарæзыны объекттæ сты æртæ. Бузынджы ныхасты аккаг сты, комы рæзты программæ сæххæст кæныныл

Дзæуджыхъæуы фидары къулытæ ма базæд æртæ, сæ иу Яшны уынджы. Цал-цæггæнæн куыстытæ нысангонд уыдысты фидæн æзмæ, фæлæ историон-культурон объекты уавæр

хиымæсты уавæр дæр. Кинотеатры сфидар кодтой бæстыхайы бындур æмæ раивтой цар. Афицеры хæдзар базæд республикæйы бæрны, фæлæ йæ хъæудзæн балхæнын. Йæ аргъ цас у, уый куы сбæрæг уа, уæд.

Ахсджиаг у комитеты куысты студентты архайд, практикон зондындæгтæ райсынæн дзы ис фадат. Республикæйы Сæргълæууæг историон факультеты студенттимæ фембæлдты рæстæг профилон комитетæн бабар кодта, уыцы хъуыддæгмæ сæ ’ргом аздахæн. Акодтой сæ Къорæ-Урсдоны зæппæдзæтæм, уый æрыгон историкты зæрдæ-

хынцгæйæ, Хицауады Сæрдар Дзæнайтæ Барис Финансты министрæдæн бахæст кодта йæ цалцæгæн æртæ милаун сомы радик кæнынæмæ, рæхджы бавналдзысты сæ æххæст кæнынæм.

Журналисттæ æнæ бафиппайдтæ нæ фесты Дзæуджыхъæуы раздæры кинотеатр “Фæскомцæдисон” æмæ “Афицеры хæдзар”-ы

ХУЫБИАТЫ Ларисæ

Æхсæнад

Хи хæдзар — Радихан Азизовæн

Радихан Азизовы республикæйы зонны кувд бархон æххуыстæнæджы. Йæ хысмæт уæззау разынд, тæссаг низы тыххæй йын йæ къæхтæ алыг кодтой. Уæд йын фатер радтой æргыккаг уæладзыджы, фæлæ дзы лифт нæ разынд. Кæд æмæ протезтæй пайда кæны, уæддæр нæлгоймаг стыр зындындæгтæ æвæзæртæ.

Ирыстоны æхсæнад сæ хъуыдытæ æргомæй загътой. Видеосидтæ скодта зындыгонд хирург **Кудзаты Хъазыбег**, блогер **Идæ Галич** та йæ кинонызын систа сюжет. Алчидæр сæ Радихан Азизовæн домдта æххуыстæ. Адæмы домæнтæ фæхæццæ сты Хицауадмæ. Республикæйы Сæргълæууæг **Сергей Меньило** йæхимæ райста фарста алыг кæнын.

Радихан Азизовæн горæты хи хæдзар балхæндзысты. “Мæ бæллиц уыд фыццаг уæладзыгмæ раивын, ныр кувд рауад, уый мæ уыргæ дæр нæ кæны... Горæты чысыл хæдзар. Мæ фатер ратдзынæн, нæ мæ хъæуы. Стыр бузынг уæ алкæмæн дæр. Нæма мæ уыры, раст цыма фыны дæн, уыйау” — афтæ æмбарын кæны йæ раст раг Радихан Азизов.

Фыццагдæр уый арфæ кæны республикæйы Сæргълæууæг Сергей Меньилойæн, уый ’руаджы йæ цæрæнбынаты зын уавæр ныввылгонд æрцæудзæн. Радихан Азизов бирæсываллонджын, æвæрдзæ бинонты цур балæуы, сæрмагонд æфсæддон операциы архайджытæм дæр хæццæ кæны йæ ’ххуы. Йæ уды хъарм нæ в’гъуа кæны...

Нæ уацхæссæг

Бынæттон хиуынаффæйад

Мæздæджы район: йæ абон, йæ фидæн

Республикæйы размæнд, йæ ’нтыстытæ аразгæ сты, йæ районы цы уавæр ис, цавæр ивдзындæгтæ дзы цæуы, бынæттон царджытæ сæ уавæртæ кувд ивыцц, уымæй.

Уымæ гæстæ сын сæ социалон-экономикон рæзмæ республикæйы размæндты ’рдыгæй здæхт цæуы стыр æргом. Уæлдай стырдар æргом та здæхт цæуы республикæйы сæйраг горæтæй дæрдзæфдæр — Мæздæджы районмæ.

Мæздæджы район фараст паддзахадон программæтæм хаст кæй æрцъид, уый фæрцы ивгъуынд азы дæргытæ æххæст кодта æхсæв национ проектты. Уыдон та, кувд зонæм, афтæмæй сты царды алы къæбæзты ахсджиагдæр рахæцæнтæ æмæ рæзты гæнæнтæ.

Национ проект “Ахуырад” баиу кодта районы ахуыргæнæндæттæ сæ 86 проценты. 21 сколайы æнтыстыджынæй кустынд “Рæзты тæлмытæ”, сæ фæрцы сколадзаутæн ис ахуырады ног гæнæнтæй пайда кæныны фадат, стæй, канд урокты нæ, фæлæ фæсурокты рæстæг дæр.

Районы 13 сколайы, Сывæллæтты сфæлдыстондæр центр, уымæ, “Кванториум” дæр, архайынд “Алы сывæллон дæр — æнтыстыджын”, зæгъгæ, ахæм проекты. Сколаты цы шахматон уазæгæттæ ис, уыдонны, стæй робототехникæйы кабинетты дæр æвæрд æрцъид ног фидонгæртæтæ. Сывæллæтты сфæлдыстондæр центр фæзынд кабинет “Инженерное мышление для детей младше 7 лет”. Нырыгон ифтонгæртзы фæр-

цы 15 сколайы æххæстгонд цæуынд “Нымæдон ахуырадон фæзуат”-ы федералон проектты мадзæлттæ, дæс сколайы ис Интернет.

Черноярскы станицæйы арæст æрцъид, ахуырдауты 200 бинаты кæм ис, ахæм ног скола, 500 бинаты кæм уыдзæн, ахæм скола та фæзындзæн Хъызлары. Ивгъуыд азы районы цыппар сколайы чыдысты цалцæггæнæн кустытæ.

Национ проект “Демографи”-ы фæлгæты Хъызлары арæст æрцъид, сывæллæттæн 120 бинаты кæм ис, ахæм рæвдауæндон. Афтæмæй, сывæллон рæвдауæндонмæ радтыны тыххæй рады лæууын æмæ æнхъæлмæ кæсынæй фарста лыггонд æрцъид.

“Социалон разæнгардзинад”, зæгъгæ, ацы федералон проектты нысан у æрыгæтты æргом æхсæнадон змæлдмæ аздахæн. Проектты фæлгæты районы сæ кусты кæнынц: бархонты 38 къорды, фондз кадæтон къласы, Сколадзауты уæрæсейаг змæлды 53 къорды, фæндæгтыл цæуыны æрыгон инспекторты 34 къорды æмæ Æрыгон зын-

хуысынгæнджыты 30 къорды, стæй ма, экологон къордтæ кæмæн ис, иумæйагхуырады æмæ сколайы агъоммæйы ахуырады 59 ахæм организациы.

Паддзахадон программæ “Хъæуыккаг ахуыргæнджы” фæрцы ивгъуыд аз районы æртæ сколайы лыггонд æрцъид, ахуыргæнджытæ кæй нæ фаг кæны, уыцы фарста. Ацы аз кувд пылан кæнынц, афтæмæй аст сколайы хъуамæ фæзына “Рæзты тæлмытæ”, цыппар сколайы æрцæуы бындурон цалцæг, Хъызлары дæрддæр цæудзысты ног скола аразыны кустытæ. Ныртæккæ цæттæ сты районы цыппар рæвдауæндонны цалцæггæнæн кустытæ хæрдзты нымæйæн проектон гæххæттæтæ.

Национ проект “Культурæ”-ы фæлгæты кæронмæ ахæццæ сты Терскы станицæйы Культурæйы хæдзары цалцæггæнæн кустытæ. Кæронмæ фæхæццæ кæнынц Киевскы хъæуы Культурæйы хæдзары цалцæггæнæн кустытæ дæр. Мæлгæвæдджы хъæуы та дæрддæр арæст цæуы Культурæйы хæдзар. Ацы аз фæнд кæнынц Культурæйы хæдзар саразын Комаровый хъæуы дæр, бындурон чысыл цалцæг кæнын Пите-речный поселочы æмæ Виноградный хъæуы культурæйы хæдзартæтæ, стæй Мæздæджы Сывæллæтты музыкалон скола.

(Кæрон 2 фарсыл)

Дзырды фарн

Ыстыр хъуыддаджы мидæг зонд хъæуы, уынаффæ.

ТÆДУАТЫ Цомахъ

Хатдзэгтгэ

Фэстаг бынаты

Уэрэсэй Аамалхьомты Еххэстбарджын Борис ТИТОВЫ хатдзэгтгэм гэсгэ, Цэгат Ирыстоны амалхьомты административон аэгъдауэй куыд элхъывыңц, уыммэй республика рауыд фэстаг, 85-эм бынатмэ.

Республикаей амалхьомты ныммэц фэктэддэр, сэлээггэдтэ аэмэ товартэ эвээр агуыр кэй цэуыңц, сэг архайд сын оперативон-агураэн мадзэлттэ кэй уромыңц, сэг гэххэйттэ аэмэ сын сэг ортехникэ кэй райсыңц, товарыл сэг маркетэ аэварын кэй домыңц, уйдэтты тыххэй.

Ентысттэгэм ахэгсгэ сты, хьалонэвэрэнады хызы бэрц кэй фэныллэгдэр, райдайгэ амалхьомтэ хьалонтэй уэгьдганд кэй сты, рэстгэмгэ афтигэтыл иуғонд хьалон бэрц кэй эвэрэиңц, республикаей разамонэджы цур Амалхьомты советы сэрэст. Зэгьгэм, 2020 азы кэрон Цэгат Ирыстон уйд рейтингы 12-эм бынаты.

Цэгат Кавказы федералон жылды 2022 азы хатдзэгтгэм гэсгэ, разгэдэрти хьсэн ис Дагестан, схыст уайтагд 52 кьэпхэны сэрты аэмэ бэстэиы бацахста 8-эм бынат. Мэххэл сты 18-эм бынаты, 2022 азиммэ абаргэйгэ, 64 кьэпхэны сэрты схыст. Ахэм у Хьэрэсэ-Черкесты Республикэи уавэр дэр, Уый ис 19-эм бынаты, 2022 азиммэ абаргэйгэ, рейтингы схыст 45 кьэпхэны сэрты.

Цэцэн азы бэрэггэнэнтэм гэсгэ, иу бынат дэлдэр аэрхыст, ис 25-эм бынаты. Стъарополы край схыст 17 кьэпхэны уэлдэр аэмэ бацахста 64-эм бынат. Кэсэг-Балхар ис 83-эм бынаты. Индекс ныммэ аэрхыд Уэрэсэйи 85-эм регионэс. Иэ бындыры сты Амалхьомты Еххэстбарджыны, фэзуатон хицаудон оргэнтэ, Уэрэсэйи Экономикан рэзты аэмэ Фэвэйи министраты, бэстэйи статистикаей, Тэрхондон статистикаей, Бэрэггэнэнты иуғонд хыгды хатдзэгтгэ.

Фембэлд

Стыр бэрндзинад — арэзтады

РЦИ-Аланийы Сэргьлаууэг Сергей МЕНЯЙЛО фембэлд школыты бындырон цалцэг сканыны бадьырдаг бафиссэг арэзтадон куыстгэтты разамонджытэм. Ныхас рауад арэзтадон фэзты нырыккон уавэрыл.

Абонь онг куыстытэ цэуыңц цалдэр школыты, 32-иы цалцэг кэронмэ аэрхэцэ ис. Арэзтад аэмэ архитектураей министр **Моргуаты Константин** куыд радзырда, афтэмэй нысантэ аххэстгонд цэуыңц графикмэ гэсгэ, ног ахуыры аэмэ сэрэдз удысты ахуыргэнэндэттэ.

Республикаей разамонэджы ныхасмэ гэсгэ, куыстытэ хьуамэ фэуей нысангонд аэмгьудтэм, кэм ис гэнэн, уым та — ноджы раздэр. "Ныр цалдэр хатты фембэйдгэстэм, ныхас кодтам. Кэд аэмэ уэгымэ хэстэ райстат, уэд сэ хьуамэ аххэст кэна. О, сьыхахэн уый амалхьомад у, фэлэс школытэ кэй цалцэг кэнут, уый уэр ма уэд. Уым нэ сьывэлэттэ, уэ цот дэр ахуыры кэнын. Фарстамэ стыр бэрндзинадимэ акэсут, аэрмэст цалцэгыл нэ цэуы ныхас, алцьдэр ма

хэрэххэдэи саразу", — фэсидт республикаей Сэргьлаууэг аразджытэм. Цэгат Ирыстоны 2022-2023 азты снос кэндэсты

Ахуырад аэмэ наукаей министр **Альбетты Эллэ** куыд радзырда, афтэмэй 2024-2025 азтэм Цэгат Ирыстон балэвэрдта куырдыэттэ, архайдээн программэей. Хьуамэ бындыронэй сцалцэг кэной 70 школыты, бэххэудээн сын 4,4 миллиард сомы. Нырма ул 20 школытэм бафисстой разыи гэххэйттытэ.

"Иуғонд Уэрэсэе"-иы сьезды, 2021 азы, июны, Уэрэсэйи Президент **Владимир Путин** бафэдхэста школыты бындырон цалцэгды программэе саразын. Конд аэрхыд фондз аэмэ. Партияи Адамон программэей сфидар кодтой ахуыргэнэндэтты, рэвдауэндэтты арэзтад аэмэ бындырон цалцэг. "Иуғонд Уэрэсэе"-иы хьэп-пэриисей программэмэ арэзтадон аэмэ бындырон цалцэгды фарстатэй уэлдэй бахастой школыты ифтоңаг дэр.

Цэгат Ирыстоны ма рэвдауэндэтты бындырон цалцэгмэ дэр бавнэлдтой. Хьуамэ 60 рэвдауэндонмэ базилой, 33-кэен уал сэг проектон-хэрдэты гэххэйттытэ сэрэдз сты.

Нэ уацхэссэг

Инвестицтэ

Олимпиаг парчы — фэлгэсэн цалх

Дэуджыкьэуы, Олимпиаг парчы фэлгэсэн цалх фидар кэнын куыстытэ кэронмэ аэрхэцэ сты. Арэзтады инвестор ГАГЛОЙТЫ Алаң куыд бацамьдта, афтэмэй фицаг уаджкытыл парк сэмбэлдээн июлы.

Республикаей разамонэг **Сергей Меняйло** йэххэдэг бабэрэг кодта парк, фидта куыстыты уавэр, уым ын аттракцион бафэлварыны бар радтой. "Сразы дээр, дзырддэй, 16-эм уэлдэдыжы аэмвэзэдэй афэлагсыдтэн горатэй аэмэ хэхтыл, диссэг у сэг уыңд", — загьта республикаей Сэргьлаууэг.

Куыд зонут, афтэмэй йэ фэзуат 2,3 гектары кэмаэн уылдэн, уыцы парчы фэзыңдээн тэзгөгнээн, рэвгэ фэлгэртээн, мадэлтэ аэмэ сьывэлэттэн бынаэттэ. Фонтан ныууадздысты, фэлэ йэ фэхайджын кэндэздысты зарыны агууалэй, хиждкын бэлэстэ дзы ныссадздысты. Уыдэттэй парк тың сфидуудээн. Уыцы-иу рэстэг дзы бынат ис 500 адэймагээн.

Сергей Меняйлоиы ныхасмэ гэсгэ, проект у эгьау, инвестицты бэрц рауаидээн 200 милуан сомы.

Нэ уацхэссэг

Комитетэй

Равдыст-форум "Уэрэсэе"

РЦИ-Аланийы Хицауды Сэрдэр ДЗНАЙТЫ Барис скотда, Дунеон равдыст-форум "Уэрэсэе"-иы Цэгат Ирыстон куыд архайдээн, уыммэ баст аэмьд. Комитеты аэмьды куыд райхьуыст, афтэмэй форум уыдзээн 2023 азы ноябрьэ 2025 азы 12 апрелмэ, Мэскуйиы, Адамон Хэдзарайды Ентыстдзинадты Равдыстыты фэзы.

Комитет фэзыңд РЦИ-Аланийы Сэргьлаууэг **Сергей Меняйлоиы** уынафэйгэ. Хьуамэ республикаей форуммэ экономикаей алы кьабэзты аэнтэсттэ рахэсса. Стенды бынат цы хабэртэ стэ сардысты, уый тыххэй гагацау хьэуы ахуыды кэны.

Экономикон рэзты министр **Кучиты Зауыры** ныхасмэ гэсгэ, уыцы куыстмэ бавнэлдтой, стэнд равдидзээн, республикаей инвестицион проекты фэрцы размэ куыд цэуы, уый. Цэгат Ирыстоны инвестицион бакаст у дзэбэх, экономикаей, культураей, туризмы нысантэ кьухы хорз афтиңц.

Дзанаиты Барис куыд бафэдхэста, афтэмэй хьуамэ равдысты концепцийыл арф ахуыды кэ-

Программайыл бакусут, Цэгат Ирыстоны фэзмэ хьуамэ уаджкытэ цэуей цымьдисей", — загьта Хицауды Сэрдэр.

Уый ма республикаей Физкультурае аэмэ спорты ведомствэйиен бабар кодта, номдзыд спортментэе форуму куыд хьуамэ бацархайой, уый сьобелвэрд кэнын, мастер-кьлэста саразын. Прошыленностты министр адта адамон сфэлдыстады дэсныты аивадон прошыслэты равдыст хьуамэ бацэттэ кэной.

Дунеон равдыст-форум "Уэрэсэе" конд аэрхэуддэн Уэрэсэйи Президент **Владимир Путиниы** уынафэйгэ. Архайдэсты дзы бэстэйи 89 субъекты, федералон разамонд, аххэсандон организацитэ, фэсарэйиңгэ бэстэты минавэрттэ. Программэ у пархах, культурон аэмэ хьуддэдэжы нысантой аххэст. Архайджытэ цэттэ кэнын сэг фэнэдэттэ, бынэттон экономикан аэмэ историон-культурон хицэндзинадтэ нымэйгэйгэ. Аэмхьузонэй сэг бынат сардысты равдысты иуммэйи концепцийы.

Нэ уацхэссэг

Бэрэгбон

Дунеон конкурс-аэркаст "Базырта"

Республикае Цэгат-Ирыстон Аланийы Национ чынығдыне рэзты калджн уавэры аңыд диссаджы хорз мадзал. РЦИ-Аланийы литературон журнал "Мах дуг"-ы дунеон конкурс-аэркаст "Базырта"-иы уэлахицэудэуты схорэахджын кодтой Кады гэххэттыгэй аэмэ аэрдылдарэн лавэртгэй. Журнал "Мах дуг" ачы конкурс рэсидт фицаг хатт аэмэ амай фэстэмэ уыдэн аэрвылазон.

Бэрэгбон байгом кодта РЦИ-Аланийы сгуыкт артисткае **Занджиаты Ритае**, йэ фэндырдагыдэй адэмэ аэрдэгтэ бахьхэлдэг кодта. Дэмдэвгэ авб бакасын аэмэ йэ видеойы хыды редакциямэ аэрбарытын, афтэ аэвэарстой уэлахицэудэуы.

Конкурс-аэркаст уыд канд республикаей нэ, фэлэ ма куыстам Ирон диаспоратэмэ, Хуссар Ирыстонимэ, Райстам 70-ий куысты, нэ кьамисы уыңтэ сын тыңг стыр аргэ скотдой аэмэ абон уэлахицэудэуэ систы 29. Дэрмэст фэсивэгды нэ, фэлэ ма сын сэг ахуыргэнджы дэр схорэахджын кодтам. Тыңг аххэсонд мьн уыд абон, байхьусын конкурс архайджытэм, мэ миддуна байдзг рух аэнкарэнтэй, нэ рэсугд фэсивэгд аий куыд уарзыңц сэг мадэлон аэвэг аэмэ куыд аэнкэрынц, автор цы заегинаг аэиы йе мдзэвгэйгэ, уый. Фэлэтэрти хьсэн бастдзинадтэ фидардэргэнтэйгэ, дарддэр дэр араздэстыем нэ куыст, — загьта РЦИ-Аланийы литературон журнал "Мах дуг"-ы сэйраг редактор **Хетэгкаты Оксанэ**.

Уаджкытэ уыдысты РЦИ-Аланийы Парламэты депутат **Уататы Зелли**, Мьхуыры фэрэзты аэмэ дзыллон хабархэссэг коммуникацты комитеты сэрдэр **Фидараты Юри**, газет "Растдзинад"-иы сэйраг редактор **Хозиты Барис**, газет "Северная Осетия"-иы сэйраг редактор **Битарты Маринэ** аэмэ иннэтэ.

Ачы конкурс-аэркасты нысан у, ирон литературэ, ирон поэзимэ фэсивэгды рэзэгэнрд кэнын, дэңцэгтэ та ма сын хитэртэге куыд уой, уыммэ, аэмэ дзы архайдтой дьууэ фэлэтэрти хистэртэ аэмэ фэсивэгд.

Конкурсы архайдтой аэрмэст нэ республикаей аэмэ Хуссар Ирыстоны цэрджытэ нэ, фэлэ ма фэсарэнтэ, Мэскуы аэмэ иннэ горэтты цы иреттэ цэры, уыдон дэр.

Ирон аэвэагыл аэдэргэйгэ чи дэуры, ирон аэвэг йэ дарддэры фэлэтэртэн чи амоны, уыцы ахуыргэнджытэ аэмэ школытауэауэ иууылдэр сты конкурсы уэлахицэудэуэ. Ачы конкурсы чи архайдта, уыдон цорды кэпфэндэи дэр уыдысты уэлахицэудэуэ, уыммэ аэмэ иронау дэурын, ирон фарн аэмэ ирон аэвэг хэссэг кэпфэндэидэр у уэлахицэудэуэ.

Хорз хьуыддаг у, ахэм конкурс та аэрэхдэр кэнын хьэуы. Мэнемэ гэсгэ, аэвэг у зондахаст аэмэ иронау куы дэурэм, уэд нэ зондахаст дэр нэхи уыдзээн, куы нэ уал дэурэм, уэд иреттэ нэл уыдзэсэн. Эмэ уын арфэ кэнын чидэриддэр бацархайдта, сьывэлоңнатэ, хистэртэй уе "ппэт цэрэнобон дэр бирэ уэд. Уэлдэй бузың та мэ заегын фэндэи конкурсы сараджытээн, — загьта Мьхуыры фэрэзты аэмэ дзыллон хабархэссэг коммуникацты комитеты сэрдэр Фидараты Юри.

Конкурс аңыд дьууэ хайгэ, фицадкы уэлахицэудэуэ хорэахджынгонд аэрдыстыты, дыккаджы та рахыстыты литературон хаймэ аэмэ байхьустой уэлахицэудэуэ аэмдэвэгтэ куыд кэсынц, уыммэ.

Уыдысты дзы "Мах дуг"-ы ног автортэ дэр, уыдонэй бирэты аэмдэвэгтэ кастысты конкурсы архайджытэ.

ЦЕГЕРАТЫ Эльмирае

Барад

Афсэддон аэгьдауэн халэн нэй

Афсэддон службэе хй чн тылф кэны, Дэуджыкьэуы гарнизоны афсэддон тэрхондон ахэм афсэддон службэгэнджытэ адэмэ раз тэрхон кэны.

Афсэддон тэрхондон куыд сьобелвэрд кодта, афтэмэй, контрактмэ гэсгэ афсэддон службэе чн кэны, фарон 22 ноябрь аэрсыдты рэстэг уыцы Загьгой-фырт аэмэ аххэсджы афсонэй афсэддон хаймэ не рьбацыд аэмэ йэ рэстэг йаеи фэндонмэ гэсгэ аэрфэндыста. Афсэддон аэгьдау аэмэ барадон фэкт Уэрэсэйи Гэрзифтонг тыхты цэмэй афидар уой, уый тыххэй Дзэуджыкьэуы гарнизоны афсэддон тэрхондон службэгэнджытыл аэрэст уололон хьуыддэгтэ аэвэара афсэддон службэгэнджыты цур", — фыст ис тэрхондон прэсс-службэи хьусыңгэинадкы.

Нэ уацхэссэг

Фыссынц "Рэстдзинад"-мэ

Мэ фембэлдтытэ биларимэ

Иу рэстэгды мэм телефонэй аэрбадзырдтой — Дэе бон хорз, аэз Билар дээн. Фэууыдтонд — кэм Билар, кэм аэз Дэуры мьн: — Целенбал мьн балэвэр кодта телефон ачы эьнаргэ дуртэй аэмэ зьэрэртэй ивиғонд. Сабитгэй йэ кэщыдэр тэрхэгай раппэрста, асаст, аэркэс-ма йэм.

Билар Емазавич, аэз ювелир куы нэ дэн, аэз скульптураей архайын. — Эз нывгэнджытэ се "ппэты дэр зонын, аэмэ дзы дэуэй тыңгдэр никэ-уыл мэ зэрдэ дарын, аэркэс-ма ачы саст телефонмэ.

Рарит-ма йэ уэдэ. Мэ бон цас уыд, цас аэрхэстээн, уылас бацархайдон. Куы сэрэдз, уэд аэм бадзырдон, конд у, кэдэм дын аэй бахэссон, загьгэ...

Такси дэм фэритын, — загьта Билар. Дыккаг бон мэм аэрбадзырда: агурьдтон саст кэуылты уыд, уый. Нэ йэ ссардон. Стыр бузыңгы, чы мей аэньхэл уыдтэн, уы мэй лэгдэр дэзыңдтэ!

Иуахамэ Дзэуджыкьэуы Куйбышевы уыңгыт мэ хэдтулгэйи ссауын, Ватуины уыңгыт уэлаэмэ фэзылдтээн. Уэртэ дын почтайы раз Билар лауэуы. Чысыл уэлдэр баурэдтон, бацылдэн аэм. "Билар, кэд Озрэмэ цэуыс, уэддэр дэ аласдэынэн, мэ маши- нэ артагэй дэз у.

Билары йэ куыстэй куы истой, уэд мэм обкомэй изьэригон фондзэй нышчыдысты Елхотмэ. Дэт- тың мэм гэххэттэ: "Ам цы фыст ис, уый цалдэр хатты бакэс, райсом аий трибу- нэйкэе хорз цэмэй бакэсэй".

Цы фыст дзы ис? — Билары исэм райсом йэе куысты, аэмэ йэе нык- мэ радзурдыңың.

Уый та куыд, уый мьн стыр кад куы скотда, депутат дэр куы дэн. Эз ын-иу кэстэриуэг куы кодтон, уэд цы цэсгэмэй радзурон йэе ныкхмэ? Сьыха та йэе фармсэе куы куыстат, аэдху- иу дзы аэпэлгэе куы код- тат?

Дэ лекцитэ хьусынмэ не рцдыстэм, цы дын зэг- гэмэ, уый райсом бакэң.

Уэдэ мэм фэлэууг, аэз ныротаккэ рауаидзыңгэ. Мэ кьуы фэрэат, афтэмэй фэзылдтээн. Уыдон тагьд-тагьд машинэйи абадтысты аэмэ лидзэг фесты. Йэ фармсэе чн куы- стэ, уыдонэй та бирэтэе цы- ыф фэкалдой Биларыл. Адэм сэм сэхэ атигь код- той. Не хьсэн нэл сты, сэг кой дэр нэл ис. Билары кой та кой дэр!

Дэ лекцитэ хьусынмэ не рцдыстэм, цы дын зэг- гэмэ, уый райсом бакэң.

Уэдэ мэм фэлэууг, аэз ныротаккэ рауаидзыңгэ. Мэ кьуы фэрэат, афтэмэй фэзылдтээн. Уыдон тагьд-тагьд машинэйи абадтысты аэмэ лидзэг фесты. Йэ фармсэе чн куы- стэ, уыдонэй та бирэтэе цы- ыф фэкалдой Биларыл. Адэм сэм сэхэ атигь код- той. Не хьсэн нэл сты, сэг кой дэр нэл ис. Билары кой та кой дэр!

Эз ма загьдзыңгэ афтэ- тэ: Хуссармэ чы фэндэг фэзыңд, уый дэр Билары аэгарон бабэрээн у. Уыцы фэндэг куы нэ уыддыл, уэд гэнэн ис, аэмэ Саакашви- лэиэн бантыстанд йэ фэнд сьивхэст кэнын — Хуссар Ирыстонэй "Сыгьдэг быдыр" скэнын!

Билар нэ историйы Нэртон лагэу базайдзээн аөнустэм. Ныхас-иу кэй кодтон Биларимэ, хорз зон- гэг кэй уыдыстэм, уыммэй дээн абон тыңг сэрсырты!

ДЗБОЙТЫ Михаил, Цэгат Ирыстоны адемон ныгэнэг

Мэздэджы район: йэ абон, йэ фидэн

(Райдайгэн 1 фарсыл)
Национ проект "Дэниңдизналд хьахьхэныңд" аххэст кэнтэйгэ, районы уэлдэй стырлар аэргом аз- дахын хьэуы медицинан аххэ- хьысы фицаградон кьэп- хэнэмэ. Ивгьуңд аз бындырон цалцэгтонд аэрхыд Луковскы станицэиы амбулаторы. Ачы аэмэ та пьлан кэнын ахэм куыстытэ. Винограднэйи хьэуы амбулаторийи сэх- хэст кэнын. Л. Кондратен- койы поселочы. Веселэей хьэуы аэмэ Павлодольскы станицэиы та саразын фел- сырон-акушерон пункттэ.

227 ныйларэген та арэст аэрхыд консульташэе. Ивгьуңд аз Мэздэджы аххэстгонд цыдысты, нэ республикаей Хицауд кэй сфидар кодта, 2020-2022 аз- ты районы социалон-эконо- микон рэзты уыцы мадзэл- тэе. Ивгьуңд аз аразын цы объектэ райлыдтой аэмэ сэг арэзтад ачы аэмэ кэ- мэн рахыст, уыдон нымэй-

архыиңц национ хэстэ аэ- хэст кэныныл, уый тыххэй саразтой муниципалон программэтэ, мадзэлты пьлантэ аэмэ аэмархайд кэ- ныңц республикаей хицауд- ды оргэнтэйи.

Иннэ программэтэм гэсгэ 2022 азы кэронмэ ахэцтэ сты Павлодольскы станицэиы аэмэ Притереч- ныйы поселочы сыгьдэггэ- нэн системэтэ; районы дьууэ хьэуы цэуыңц дона- дээн хэтэлты системэ рац- азаныны куыстытэ; савь код- той Уэлахицы парк Мэздэ- джы.

"Бирэфатард жн хэдэртэ бындырон цалцэгды" программэмэ гэсгэ ивгьуңд аз цалцэггэнэн куыстытэ аххэстгонд аэр- хыдысты акт бирэфатарон хэдэры: аххэсэ — Мэздэ- джы аэмэ фэйнаг иуы — Притеречный аэмэ Садо- выи поселочы.

"Кэпэлдэз хэдэртэ- тэй адэмэ ног цэрэң бынэтгэм раивын"-ы про- грамэмэ гэсгэ ног цэрэң- нуэтгэ Мэздэджы лавэрд аэрхыд 63 адэймаган. Уэгьд чы кэпэлдэз хэдэртэ аэрхыд, уыдонэн сэг иу- мэйгаг фэзуат у 1,2 мин квадратон метры.

Еппэт ранымад програм- мэтэн аэмэ сэг аххэст кэ- ныны мадзэлттэн сэг нысан у иунаг — районы цэрджыты уавэртэ хуыздар кэнын. Аэмэ уыцы нысанэн дард- дэр дэр аэнтэстджыңэй ку- сын — уылы у йэ сэгьсэ аэмэ йэ "рыблони архайд бынэттон хицаудээн.

ДЕДЕКАТЫ Зелинэ

Нэ уацхэссэг

10 Суббота

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 Доброе утро. Суббота 12+
09.00 Умники и умницы 12+
09.45 Слово пастыря 0+
10.00, 12.00 Новости
10.15 Д/ф "Все звезды русского космоса" 12+

РОССИЯ 1

05.00 Утро России. Суббота 12+
08.00 Вести. Местное время
08.20 Местное время. Суббота
08.35 По секрету всему свету 12+

ПТРК "АЛАНИЯ"

"Алания" - канал "Россия 1"
08.00 Вести. Местное время
08.15 Канал "Россия 1"
08.20 Местное время. Суббота
08.35 Канал "Россия 1"

Воскресенье

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10, 01.20, 02.00, 02.40, 03.20, 03.55, 04.30, 05.05 Подкаст Лаб 16+

РОССИЯ 1

05.55, 03.10 Х/ф "Продается кошка" 12+
08.00 Местное время. Воскресенье
08.35 Когда все дома 12+

"Алания" - канал "Россия 24"
21.00 Россия 24. Местное время
21.30 Канал "Россия 24"

НТВ

05.00 Жди меня 12+
05.45 Т/с "Береговая охрана" 16+
07.25 Смолт 0+
08.00, 10.00, 16.00 Сегодня

ПЯТЫЙ КАНАЛ

05.00, 05.30, 06.10, 06.40, 07.20 Т/с "Свои-2" 16+
08.10, 08.55 Т/с "Свои-5" 16+

КУЛЬТУРА

06.30 Пешком... 16+
07.05 М/ф "Шайбу! Шайбу!"

"Матч-реванш". "Метеор" на ринге" 16+
08.05 Х/ф "Испытание верности" 12+

МТЧ-ТВ

06.00 Смешанные единоборства. Опе Фс. Региан Эрсел против Дмитрия Меньшикова. Прямая трансляция из Турции

МАТЧ-ТВ

06.00 Смешанные единоборства. Опе Фс. Региан Эрсел против Дмитрия Меньшикова. Прямая трансляция из Турции

11.55 Регби. PARI Чемпионат России. 1/2 финала. Прямая трансляция

ТВЦ

06.05 Х/ф "Ускользающая жизнь" 12+
07.40 православная энциклопедия 12+
08.05 Концерт "Смейтесь, как мы, смеетесь громче нас" 12+

23.30 Д/ф "Дорогие товарищи. Заговор против Хрущева" 16+

ДОМАШНИЙ

06.30, 03.15 в кадрах 16+
07.10 Т/с "Истерзанная" 16+
10.45 Х/ф "Любовь Веры" 16+

РЕН-ТВ

05.00, 04.45 Самые шокирующие гипотезы 16+
07.00 С бодрым утром! 16+

РЕН-ТВ

05.00, 01.00 Самые шокирующие гипотезы 16+
07.00 С бодрым утром! 16+

ДОМАШНИЙ

06.30 Х/ф "Механика любви" 16+
06.35 Т/с "Истерзанная" 16+

РЕН-ТВ

05.00, 01.00 Самые шокирующие гипотезы 16+
07.00 С бодрым утром! 16+

ТВЦ

06.25 Х/ф "Граф Монте-Кристо" 12+
09.35 Х/ф "Счастье в конверте" 12+

ТВЦ

06.25 Х/ф "Граф Монте-Кристо" 12+
09.35 Х/ф "Счастье в конверте" 12+

21.55 Х/ф "Брат-2" 16+
00.30 Х/ф "Сестры" 16+

СТС

06.00, 05.50 Ералаш 0+
07.00 Три kota мультсериал 0+

ТНТ

07.00, 08.00 Однажды в России. Спецджейксты-2023 16+

СТС

06.00, 05.50 Ералаш 0+
07.00 Царевич мультсериал 0+

ТНТ

07.00, 08.00 Однажды в России. Спецджейксты-2023 16+

СТС

06.00, 05.50 Ералаш 0+
07.00 Царевич мультсериал 0+

ТНТ

07.00, 08.00 Однажды в России. Спецджейксты-2023 16+

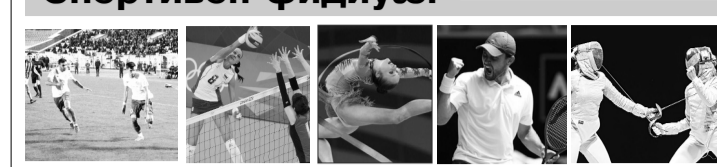
СТС

06.00, 05.50 Ералаш 0+
07.00 Царевич мультсериал 0+

ТНТ

07.00, 08.00 Однажды в России. Спецджейксты-2023 16+

Спортивон фидууаг

Мини-футбол

Рамбылдой дунейы Кубок

Турка горат Измиры мини-футболэй (6х6) 24-29 майы цдысты ерыста дунейы Кубок рамбулыыл.

Уарэсейы игунд команда сис Кубок рамбулаг. Уый фыццаг фауэлэхиз иае дæлбурд ныхмæлæуджытæ:

Фембæлд рауад цымдыдасг. Ливайнаг футболлæстæ тыхджын ныкхуырды радтой, уый размæ сæ дуары иу гол дæр чи нæ баугатта, уыцы командæйæн.

БАСКАТЫ Уырызмæг

Номарæн

Адаæмуарзон, лæггадгæнаг уыд

Хуымгæнæны мæй 24-æм бон иае цардæй хизæд Иррыстыны хуыздæр ахизджытæй иу Бететы-Тедеты Райхан.

"Радио-Уарэсæ"-йы программæ (ПТРК "Аланыстон")

КЪУЫРСИР, 5 ИОН
7:00 Утро. Новости 12+
7:05 Мультфильмы 0+

ТАНДЕЛАТЫ Розæ

Бететы бинонтæ æмæ мыггаг-бузгын зæгъын, Бететы-Тедеты Райханы зыны бон сæ фарсæ чи бæлæууыд, сæ рисæй сын чи айста, уыцы арцæуæг адæмæн, æмæ хусын кæнын, иае дууисæдзæм бонæ кæнд кай уыдзæн 3 ионы, сабаты, Камбилевкæны, Фридрих Энгельсы номыл уынджы 18-æм хæдзæры.

РЕКЛАМА, ХЪУСЫНГÆНИНÆГТÆ

Ремонт стиральных машин и холодильников. Тел.: 8-988-835-55-50 (Азамат); 8-963-377-80-00 (Борис).

Номыры радхæссæг редактор — Баскаты Уырызмæг. Рауагды редактор — Баскаты Эльзæ.

Обсестон мыхуыр 1.88 мыхуыр онфд. Газет уыцы кыры фонд хатты. Индекс 53901. Тираж 3434. Заказ № 640.

Сæйраг редакторы мсæн уат — 25-96-27. Сæйраг редакторы хæдзæг: Бугаты Эльзæ — 25-63-19, Сæрмагонд фарсты редактор: Сланты Аслан — 25-94-37, Бæрзон нымæрдæр: Саутæты Тамилæ — 25-93-68.